

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2023r.

Sąd Okręgowy w S. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatowska
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 marca 2023r. w S.

sprawy **A. M.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

w związku z odwołaniem A. M.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 29 grudnia 2022 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. M. prawo do emerytury rolniczej od 20 grudnia 2022r.

UZASADNIENIE

Decyzją z 29.12.2022 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, powołując się na przepisy ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 933 ze zm.), odmówił A. M. prawa do emerytury rolniczej. Argumentował, iż uznany okres pracy w gospodarstwie rolnym i podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wnioskodawczyni wynosi łącznie 24 lata i 8 dni (staż na datę wydania skarżonej decyzji) i tym samym nie spełniła ona warunków koniecznych do przyznania prawa do tego świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji A. M. domagała się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Wskazała, że po ukończeniu nauki w szkole podstawowej nie mogła kontynuować nauki w szkole średniej, gdyż sytuacja rodzinna zmusiła ją do pomocy rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. W związku z tym wносиła o zaliczenie jej okresu pracy w gospodarstwie rolnym od (...) r. (od ukończenia 16 lat) do 24.08.1978 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

A. M., urodzona (...), po raz pierwszy wniosek o emeryturę złożyła w placówce terenowej KRUS w A. 10.05.2022 r. Decyzją z 22.07.2022 r. odmówiono jej prawa do emerytury rolniczej, z uwagi na to, że nie spełniła warunków stażowych. Organ rentowy uznał za udowodnione 23 lata 7 miesięcy i 1 dzień okresów pracy w gospodarstwie rolnym i

podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wnioskodawczyni, a więc nie spełniła ona warunków koniecznych do przyznania prawa do tego świadczenia. A. M. odwołała się od tej decyzji. Odwołanie jej zostało oddalone wyrokiem tut. Sądu z 28.11.2022 r. w sprawie sygn. akt III U 428/22. Na datę wydania skarżonej wówczas decyzji, a także wyroku, A. M. nie spełniała warunków stażowych do przyznania emerytury nawet po zaliczeniu spornych okresów. Jednocześnie pozostawała ona nadal w ubezpieczeniu rolniczym.

Kolejny wniosek o emeryturę rolniczą A. M. złożyła 20.12.2022 r. Zaskarżoną decyzją organ rentowy ponownie odmówił jej prawa do świadczenia, wskazując, że uznany okres pracy w gospodarstwie rolnym i podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wnioskodawczyni wynosi łącznie 24 lata i 8 dni (staż na datę wydania skarżonej decyzji) i tym samym nie spełniła ona warunków koniecznych do przyznania prawa do tego świadczenia. Przy wydawaniu decyzji uwzględniono następujące okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników:

- 1.07.1998 r. - 25.08.2014 r. - praca w gospodarstwie rolnym we wsi K.;
- 26.01.2015 r. - 6.09.2020 r. - praca w gospodarstwie rolnym we wsi S.;
- 29.09.2020 r. - 29.12.2022 r. - praca w gospodarstwie rolnym we wsi K..

Wnioskodawczyni wносиła o zaliczenie jej pracy w gospodarstwie rolnym od (...) r. (od ukończenia 16 lat) do 24.08.1978 r. i okres ten był przedmiotem badania w niniejszej sprawie.

Rodzice A. M., uprawiali gospodarstwo rolne położone we wsi Ś., gmina C., powiat (...), o powierzchni (...) ha. Z zaświadczenia Starosty (...) z 25.04.2022 r. (k. 85 akt rentowych) wynika, że w spornych latach w ewidencji gruntów i budynków figurował S. N., jako posiadacz gospodarstwa rolnego. S. i S. małż. N. (rodzice wnioskodawczyni) przekazali posiadane grunty na rzecz Spółdzielni (...) w M., jako wkład gruntowy na okres 10 lat, tj. od 26.08.1978 r. do 26.08.1988 r. W miejscowości Ś. A. M. była zameldowana od urodzenia do 20.09.1982 r. (w marcu 1982 r. zawarła związek małżeński). Do czasu przekazania gruntów Spółdzielni (...), pracowała na gospodarstwie rolnym, wykonując wszystkie obowiązki wynikające z prowadzenia gospodarstwa rolnego. Wskazała, że miała ośmioro rodzeństwa, z pokolenia na pokolenie wszyscy pracowali na gospodarstwie. Jedni odchodzili, bo dorastali, młodsze dzieci przejmowały obowiązki starszych. Wnioskodawczyni była najmłodszą z dziewczyn, był też brat młodszy od niej o 4 lata. Nie uczyła się po skończeniu w 1976 r. szkoły podstawowej, bo tatuś nie pozwolił iść do szkoły średniej. Gospodarstwo miało (...) ha ziemi, nie było sprzętów. W gospodarstwie były krowy przede wszystkim, 10-12 krów. Wszystko robili ręcznie, doili krowy ręcznie. Od 12 roku życia dzieci miały zajęcia, miały przydzielone po 3-4 krowy, był podział obowiązków. W domu była jeszcze starsza siostra, ale w 1977 r. urodziła dziecko i wszystkie obowiązki spadły na nią i młodszego brata. Do 16 roku życia wnioskodawczyni w jej domu rodzinnym była lampa naftowa, nie było we wsi elektryczności. W domu nie było też bieżącej wody, trzeba było wody nanieść w wiadrach. Na gospodarstwie uprawiano zboże głównie, ziemniaki dla zwierząt.

Najważniejsza w domu była „gospodarka”. W tej wsi było tylko 8 gospodarstw (zagród). Trzy gospodarstwa tatuś kupił od sąsiadów, dla 3 synów, dla każdego oddzielnie. Pieniądze pochodziły z gospodarstwa, z pracy rąk. Wszystko na co dzień trzeba było zrobić ręcznie: nanieść wodę ze studni, drzewa, węgla przynieść, krowy z rana wydoić, dać im siana, zimą napoić wodą ze studni, latem spuszczało się je do rowów. Trzeba było ręcznie wybrać ziemniaki, ręcznie się sadziło. Trzoda była tylko na własne potrzeby. Były kury i konie, zawsze 2 konie. Praca na polu była końmi, nie korzystali z usług kółka rolniczego, bo wszędzie było daleko. Dwa razy dziennie doili się krowy, poilo się cielaka. Wiązanie ręcznie snopków w żniwa. Nawet na młocarni musiała stać. Sianokosy - wszystko robiło się drewnianymi grabkami, ustawiało się stogi, przywieźć do stodoły, zrzucić, kopanie ziemniaków, było kopaczka konna. Mężczyźni zwozili, ale w piwnicy odgarniało się już ręcznie, to robiły kobiety. Obornik wybierali ręcznie, roztrzäsali obornik ręcznie widłami. Praca była na okrągło. Płakałam miesiąc, gdy tata nie puścił mnie do szkoły. Gdy chodziliśmy do szkoły, chciałam się wyspać, a nie wstawać i krowy doić. Bracia mieszkali w jednej wiosce, przychodzili do pomocy przy wykopkach. Za pieniądze nic nie było robione. Tata zbierał każdą złotówkę.

W Urzędzie (...) C. wprawdzie brak jest dokumentacji potwierdzającej opłacanie składek na Fundusz Emerytalny Rolników w spornym okresie przez rodziców wnioskodawczyni, jednak fakt istnienia tego gospodarstwa rolnego i przekazania go następnie (...) jest niewątpliwy. Ponadto wnioskodawczyni dołączyła do akt legitymację S. N. odznaczonego przez Radę Państwa w 1975 r. Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz przez Ministerstwo Rolnictwa odznaką(...), co w ocenie Sądu przesądza o braku zaległości w opłacaniu składek i regulowaniu wszystkich zobowiązań wobec państwa.

Ze świadectwa pracy wystawionego przez (...) wynika, że A. M. zatrudniona była w tej spółdzielni od 25.08.1978 r. do 13.02.1983 r.

W oparciu o powyższe Sąd przyjął, że w spornym okresie (ponad 1 roku) od (...) r. (od ukończenia 16 lat) do 24.08.1978 r. (do daty podjęcia pracy w (...) w M. po przekazaniu tej spółdzielni gospodarstwa rolnego) A. M. pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców S. i S. małż. N. w charakterze domownika, co najmniej 4 godziny dziennie i praca ta stanowiła jej jedyne źródło utrzymania. Fakty te zostały potwierdzone również pisemnymi zeznaniami świadków A. Z. i R. Z., mieszkańców tej samej wsi (potwierdzenie zameldowania k.16, 17 akt). A. M. spełniła 20.12.2022 r. wymagane warunki do nabycia prawa do emerytury rolniczej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 933 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

osiągnął wiek emerytalny (wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat) i podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Przesłankę podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, określoną w ramach art. 19 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, precyzuje dyspozycja art. 20 ust. 1 tej ustawy, w świetle której do wymaganych okresów ubezpieczenia zalicza się okresy: podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990 (pkt 1); prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. (pkt 2), a także okresy, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (pkt 3) czyli z przepisami ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.). Na mocy wprowadzonego w życie z dniem 8.01.2009 r. - przepisu ust. 3 art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, możliwość uwzględnienia w poczet wymaganego do nabycia emerytury rolniczej okresu ubezpieczenia wskazanego w przepisie art. 20 ust. 1 pkt 3 tej ustawy została wyłączona w stosunku do osób urodzonych po dniu 31.12.1948 r., czyli także do wnioskodawczyni.

A. M. spełniła wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury rolniczej z dniem spełnienia warunku stażowego – osiągnięcia 25 lat stażu pracy w gospodarstwie rolnym oraz podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu, który nastąpił 20.12.2022 r.

Wskazując na powyższe, zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.